Anul V — Orăștie, 12/24 Iunie n. 1899 — Nr. 24

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva" în Orăștie.

INSERȚIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sûnt a se trimite la adresa: „Minerva" institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

Poporul și „Tribuna".

Dela mai mulți țerani fruntași, abonenți ai foii noastre, primim următoarele, cu rugarea ca să le publicăm.

In timpul din urmă s'a iscat între foile noastre zilnice, o luptă vehementă una contra alteia.

Nu este număr, în care omul să nu dee peste articoli cari cuprind coloane întregi, și în cari nu se cuprind cu alttel de lucruri, decât cu pregătiri cari de cari mai strajnice a uneia contra alteia. Vre-un lucru de actualitate sau mai serios te-a păzit Sfântul să afli printr'însele.

Ne-am convins despre aceasta dela cel dintâiu cărturar, până la cel din urmă opincar.

Numeri de-arîndul am cetit în foaia noastră »Revista Orăștiei« niște articoli privitori la organisația partidului nostru național, articoli adresați »Tribunei« din Sibiiu, ca organ al partidului, și cari cuprindeau într'înșii purul adevăr, fără însă a da peste vre-un răspuns obiectiv din partea »Trib.« decât că cu »Revista Orăștiei«, întocmai ca și când am zice, că cu cei grupați în jurul ei, nu stă de vorbă, deoare-ce așa zicând nu suntem în drept a-'i pune astfel de întrebări.

La astfel de răspunsuri cu toții ne-am indignat.

Și eată pentru-ce:

Intâiu de toate noi așa am știut și știm, că membri ai partidului național suntem fiecare Român, și deci suntem în drept a pretinde, ca cei aleși de noi să-'și facă datorința conform programului stabilit, ear' la din contră să ne arete motive pipăibile, că din ce causă nu pot executa conclusele luate în conferențele noastre naționale.

Dar' în loc de aceasta ce vedem?

»Tribuna« din Sibiiu dacă i-se pune o astfel de întrebare, atunci scuipă foc și pară contra celui-ce i-a pus-o, și drept răspuns, se mulțumește cu aceea, că cu foaia noastră, pe care am spriginit-o dela înființare toți din comitatul nostru, nu stă de vorbă, deoare-ce și-a tradat și ea interesele, s'a făcut și ea ortacă a foii dela Arad, adecă și-a vêndut neamul.

Ei bine, dlor dela »Tribuna« din Sibiiu, dacă știți că numai voi cei grupați în jurul ei, sunteți autorisați a vorbi în chestia națională, atunci nu mai apelați la sprijinul tuturor Românilor de bine pentru lupta ce o duceți în folosul neamului nostru, ci duce-ți-o singuri, căci noi, după scrisele foii în fruntea căreia stați, numai pedeci vă punem. Credem însă cu toții, că ori-cât de mult ați stăruì pentru a duce lupta la isbândă, nu o veți putea face fără de concursul nostru al tuturor. Prea puțini ați rămas și fără de a putea face cât de puțin ceea-ce ne-ar putea încredința a crede, că sunteți ceva în stare. De prea multă sărăcie ați dat dovadă în toată privința, decât ca să mai putem crede, că veți putea face o cât de mică faptă națională.

Dacă singuri sunteți autorisați a conduce trebile naționale, fără de spriginul celor grupați în jurul altor foi, atunci poftiți și ne arătați o singură faptă, prin care să ne convingeți că într'adevăr luptați întru ajungerea țintei de toți dorită, și atunci cu toții ne vom închina înaintea voastră.

Până atunci însă, vă rugăm acum a ne permite și nouă celor grupați în jurul altor foi, a ne exprima vederile noastre, și dacă nu le aflați de bune, combateți-le cu argumente, dar' nu vă cufundați și mai tare în mocirla în care deja ați alunecat, și nu ne condamnați pe noi, cari tocmai atâta drept avem în causa națională, ca înșiși voi cei prea atotputernici în a face — nimic.

Prea mult ați îmbătat lumea cu apă rece, decât ca să vă creadă celor-ce le scrieți prin foaia voastră de aproape 4 ani de zile.

Am văzut cu toții calea greșită pe care ați alunecat, și credeam în reîntoarcerea voastră, dar' așa se vede, că tot mai mult vă apropiați de prăpastia, din care nu mai este nici o scăpare.

Dacă o persoană sau alta dela oare-care foaie nu vă convine, combateți-o pe aceea singură, dar' nu combateți foaia însași, la care poate-că colaborează Români tocmai atât de buni, dacă nu și mai și, cum sunteți înșăși cei dela »Tribuna«.

Dacă una sau alta nu vă convine, apărați-vă pe față, ear' nu de după culise, și vă asigurăm, că de ne veți convinge, că aveți dreptate în cele-ce le susțineți, cu toții vă vom sprigini.

Așa însă, până-ce fără de nici o discuție în causă ne tăgăduiți dreptul a ne amesteca în afacerile noastre politice naționale, să ne iertați, dar' la nici un cas nu vă putem ținea de oameni serioși, ci numai ca pe niște copii, căror li-s'a dat în mâni niște arme, de cari nu se pot folosi, fără de instrucțiunea altora.

Nu vă condamnăm privitor la acestea numai pentru cele-ce le-ați scris față de »Revista« noastră, ci și pentru ținuta nedeamnă și rătăcioasă ce o arătați și față de celelalte foi românești, ce le avem.

V'ați folosit până de present de cele mai nedemne mijloace ce v'au venit înainte față de aceia, cu cari alături ați muncit ani de zile spre deplina mulțumire a tuturor Românilor, punênd în uimire chiar și pe străini, ear' acum ca din senin, pe toți aceia, cari au avut partea leului în lupta ce s'a purtat, îi declarați de trădători. Oare numai acum v'ați convins despre aceasta? Sau v'ați convins mai demult, și atunci sunteți părtași cu dînșii? Răspundeți-ne la acestea deschis și ne aduceți dovezi pipăibile, ca să știm de ce să ne ținem. Că de ne veți dovedì că cu toții suntem în rătăcire și numai voi ați rămas pe calea cea dreaptă, să regretăm ceea-ce am făcut, și să ne reîntoarcem earăși la voi, ca odinioară fiiul cel rătăcit, la părinții sei.

Până-ce aceasta nu o veți face, nu vă girați de conducători, căci și așa nimeni nu va pune nici un preț pe cele-ce le scrieți.

Până-ce vedem, că coloanele voastre sunt zi de zi pline de condamnări contra tuturor celor-ce cutează a-'și ridica glasul lor în chestia națională, până atunci să fiți siguri, că nimeni nu va da o para chioară pe voi și foaia ce o susțineți mai mult din causa »gescheftului« decât pentru causa poporului.

Așa știm, că un om, care purcede corect, tocmai dacă ar fi întrebat în vre-o causă oare-care de cel mai din urmă, totuși are datorința a sta cu el de vorbă, și a-'i descrie lucrul mai deaproape, convingêndu-'l despre adevăr, și arătându-'i calea pe care are a merge înainte, dar' nu ca să-'l lăsați și pe mai departe în întunerecul (?) în care se află, după zisa voastră căci astfel v'ați făcut, cu sau fără voe, complicii sei.

E timpul suprem, ca să stăm odată serios de vorbă, pentru-ca să știm cu toții ce avem de-a face. Avem și noi drept a vorbi în chestia națională și a ne spune vederile noastre, sau ba.

La acestea vă rugăm a ne răspunde fără încungiur, ca să ne știm orienta.

Dacă nu ne veți răspunde, vă declarăm înaintea lumii ca pe niște oameni fără nici un rost și fără nici o pricepere.

Să nu credeți că noi țeranii nu suntem în curent cu cele-ce le scrieți prin foaia voastră. Ni-se dă și nouă ocasia a ceti și alte foi de-ale noastre, nu numai »Revista« și astfel foarte bine și ușor vă putem urmări toți pașii ce-i faceți.

Mai mulți țerani.

Congregația de vară a comitatului nostru este conchemată la Deva pe 30 Iunie n. a. c. la 9 ore a. m.

Intre cele 63 de obiecte puse la ordinea zilei este și alegerea de vicișpan în locul dlui Hollaki Arthur, numit fișpan al comit. Odorheiu, ear' în urma acestei alegeri, noue alegeri pentru posturile ce vor deveni vacante, precum și alegerea de protonotar și a unui al II-lea subnotar. Mai departe alegerea de pretori în cercurile Devei și al Hunedoarei, precum și alte alegeri prin devenirea vacantă a celor-ce vor fi aleși la aceste posturi.

Pe urmă sunt mai multe obiecte de interes pentru comune.

*

Pregătiri pentru instalare. Din Arad ne vine știrea, că P. C. Sa dl *Iosif Goldiș* a fost propus M. Sale Monarchului spre întărire ca Episcop al diecesei Aradului. După publicarea decretului va urma sfințirea, și așa se crede, ca la Sân Petru se va face și instalarea. Spre acest scop s'a constituit la Arad un comitet, care să conducă și să arangeze sărbările cu ocasiunea instalării.

*

Congresul „Ligei" a avut loc în sala Ateneului-Român din București în prima zi de Rusalii. El a fost presidat de dl M. Vlădescu, care în discursul seu de deschidere a zis, că comitetul central este hotărît ca și pe viitor să lupte pentru ajungerea țintei ce și-a propus. Dl N. Brânzeu a propus, ca congresul să facă apel la toți fruntașii de peste munți și la întreagă presa română pentru înfrățire, mai ales acum, când blidul de linte caută să distrugă sanctuarele fraților de peste munți. Această propunere s'a și primit. Au urmat după aceea multe altele. Cea de pe urmă a fost a dlui Klein, care a zis, ca să se sărbătorească pe viitor ziua de 31 Maiu 1601 întreita încoronare a lui Mihaiu-Viteazul. Primindu-se și aceasta, dl M. Vlădescu a declarat congresul de închis.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI"

Din timpul Turcilor.

(Urmare și fine.)

La câteva săptămâni după întâlnirea noastră, a venit porunca, ca să eșim din oraș și să mergem la țara noastră. Adecă toți robii din oraș nu numai noi. Causa, că s'a dat aceasta poruncă, să zice, că ar fi fost aceasta: Intr'o sărbătoare turcească, ci-că s'ar fi dus și împăratul turcesc (sultanul) la biserică. Acolo el are un scaun frumos, ferecat cu aur, și închis pe de laturi cu drot tare.

Mai nainte să zice, că scaunul acela nu era închis cu drot, dar' odată ar fi sărit acolo în biserică cineva asupra sultanului să-'l omoară, și de atunci sultanul și-a închis scaunul cu drot și e păzit de multe cătane. In sărbătoarea aceea pe la mijlocul slujbei ci-că ar fi aruncat cineva în sultan cu un plumb mare, dar' nu i-a făcut nici un rău, căci plumbul a ajuns în drot și a căzut jos. Sultanul a rămas nevătămat, numai cu frica.

Atunci, cel-ce aruncase plumbul fu numai decât prins de cătane, scos afară din biserică și spânzurat de un pom aproape, în vederea tuturor.

După finea slujbei, împăratul să duse la curtea sa, și trecênd pe lângă cel spânzurat îl scuipă de 3 ori. Omul cel-ce aruncase cu plumbul în sultanul nu era turc, ci un creștin rob ca și noi.

Ajungênd sultanul acasă, dădu poruncă, ca să easă toți creștinii robi din oraș și să meargă la țara lor. Stăpânului meu nu-i prea plăcea de porunca aceea, dar' n'avea ce face. El îmi zise, că dacă vreau, să merg în Grecia cu celalalt rob, că voiu trăi mai bine, eu însă nu am voit, ci i-am spus, că eu merg la țara mea.

Fiind hotărîtă ziua, în care trebuea să ne strîngem la casa orașului, eu mă dusei la fratele meu, Mircu, ca să-l iau și pe el cu mine. Frate-meu însă, gândiți, că a vrut să să vină cu mine? Il învățase stăpânul său, ca să rămână acolo, și să nu să ducă, că i-se va întêmpla ceva pe drum, și alte multe vorbe îi băgaseră în cap stăpânii săi. Eu văzênd, că el de voe nu vrea să meargă cu mine, îl luai cu sila și îl trăsăi până în drum afară. Stăpânii săi nu să împotriveau, dar' să împotrivea el, fratele meu, zicênd, că el nu mă cunoaște, și nici nu merge cu mine.

In învălmășala noastră eacă vin niște polițai, ne iau pe amêndoi și ne duc la casa orașului, ne băgară într'o sobă mică și umedă, și pe mine mă legară bine și mă trântiră pe nește pae.

Acolo începui a vorbi cu frate-meu, dar' el fiind mânios pe mine, cum stam eu legat, îmi trase o palmă peste obraz de-'l țin minte până mor. După aceea ne scoasă și ne dusă la judecată; acolo era de față și stăpânul fratelui meu. El tăgădui că mă cunoaște, și atunci judecătorii îl eliberară, ear' pe mine mă condamnară la moarte prin streang. Mergênd în închisoare trecui pe lângă spânzurătorile din curtea închisorii și sângele îmi înghețâ, căci văzui acolo doi oameni spânzurați și-i clătina vêntul încoaci și încolo. Eu atunci căzui jos leșinat. Când mă deșteptai eram culcat pe un pat de pae și fostul meu stăpân sta lângă mine. El îmi spuse, că înțelesese de sentința mea de moarte, dar' a mijlocit pe lângă judecători, ca să fiu pus pe picior slobod. Indată și fusei eliberat și am și plecat din oraș. Stăpânul meu îmi dete și câteva parale. Eu nu-i putui mulțămi de ajuns pentru cât făcuse pentru mine. La câteva luni apoi ajunsei acasă. De părinții mei nu am mai auzit nimic, de bună seamă, că muriseră prin Turcia. Ajuns acasă, aflai satul cum îl lăsasem înainte cu 6 ani; câteva case numai au ars, și robi am fost duși la turci 15 inși. Pe unchiul meu Mircu, care scăpase de sub nasul turcilor, îl aflai acasă. El îmi spuse, că a scăpat ca prin pene de nu l-au găsit turcii, când au fugit prin pădure. Dintre cei câți am fost prinși de turci numai 6 inși am venit acasă; eu, o muere, un copil ca de 15 ani și trei oameni mari. Ceialalți nime nu știe unde s'or fi prăpădit. Ajuns eu acasă, am stat la unchiul meu Mircu câtva timp, apoi mă dusei fecior de suflet la o babă bătrână polecrită »Băloane«, de unde îmi rămase și mie numele de »Bălu«, »Dimitrie Bălu«. Aci m'am însurat, îmi făcui o căscioară, începui a lucra la pământ, a creste vite și a pune moșii. Chiar în primăvara viitoare, căci eu toamna venisem dela turci, îmi pusei în izlaz 400 de pruni roșii, și îmi cumpărai doi vițeluși cari se făcură boi țapani și îi vêndui foarte scump făcêndu-mi casă pe banii lor. Eu eram foarte lucrător și cruțător, așa încât în câțiva ani nu era altul înaintea mea în sat.

Pământ avusem cam bunișor dela părinți ca moștenire rămas, apoi mai căpătasem și dela baba »Băloane« și eu fiind lucrător îmi mergea bine. Oameni din sat ziceau despre mine că am adus bani dela turci, că de aceea am, dar' eu săracul de mine aveam, că lucram ca zece și nu ședeam în birt ca alții, ci lucram și pământul meu și la robot, la spăiă, cu toată inima.

La 5 ani după-ce am venit eu dela Turci, adecă în vara anului 1800 chiar săpam la cucuruz la o holdă lângă drumul mare, ce duce spre »Cozlariu«, nu departe de podul Pogoniciului, când văd că trece pe lângă noi o trăsură cu arneu, ce să opri la fântâna de lângă podul Pogoniciului și nu mult după aceea o grămadă de oameni să strînseră pe lângă cocie. Un om veni după mine, ca să merg și eu acolo, căci zicea acela, că chiar de mine întreabă omul din cocie.

Ajungênd la cocie, văzui un om îmbrăcat domnește, dar' nu-'l cunoscui. Cum mă văzu el însă îmi zise: »Neico! nu mă cunoști?« »Eu nu te cunosc, D-zeu te cunoaște« îi zisei. »Nu știi, când erai legat în Țarigrad, că ț'am dat o palmă«. »Ba știu«, zisei eu, și-'l cuuoscui, că era frate-meu Mircu. Il strânsei în brațe, îl sărutai și plânserăm de bucurie, ear' lumea, ce să adunase la noi, sta și să mira. Apoi îmi luai muerea, și mă du-

Sĕrbările dela Brașov.

Zilele de Rusalii au fost sĕrbate de cătră Românii din Brașov întreit mai strălucit ca prin alte locuri, avênd sĕ se sfințească în ziua primă biserica gr.-or. rom. din Brașovcetate, de cătră I. P. S. S. Metropolitul Mețianu, care a sosit în Brașov încă cu trenul de Sâmbătă.

La gară a fost așteptat de aproape 500 călăreți, după care au urmat apoi peste 100 trăsuri, cu tot ce Brașovul are mai însemnat.

Pe peron a fost întîmpinat de dl protopop Ioan Petric, căruia Motropolitul i-a răspuns în cuvinte călduroase.

Dl Dr. F. Jekel, vice-comite, a ținut apoi o vorbire în limba maghiară în numele comitatului, răspunzêndu-'i Metropolitul tot în limba maghiară.

Primarul orașului dl Fr. Hiemesch l'a bineventat în limba germană, la ceea-ce I. P. S. S. i-a răspuns tot în acea limbă.

In ziua primă de Rusalii la 9 ore s'a început serviciul divin împreunat cu sfințirea apei, ear' apoi mai pe urmă s'a făcut însași sfințirea bisericii, de cătră I. P. S. S. Metropolitul, asistat de mai mulți preoți.

După ceremonia sfințirii, la care au luat parte și representanții armatei și ai confesiunilor străine etc. Metropolitul a rostit publicului de față un cuvênt ocasional.

După amiazi la 2 ore s'a dat în onoarea Prelatului și un banchet, la care s'au ținut mai multe toasturi.

A doua zi Metropolitul a slugit în biserica Sf. Nicolae. De aici s'a dus la biserica de pe Tocile, ear' seara a fost la biserica din Brașovul vebhiu.

In ziua primă de Rusalii s'a dat de cătră tinĕrul cor al nouei biserici și un Concert.

Marți după ameazi s'a mai dat un banchet tot în onoarea I. P. S. S. Metropolitului Mețianu.

Astfel au fost sĕrbate zilele de Rusalii de cătră Românii din Brașov.

Alegere de vice-comite.

In congregația comitatului nostru, conchemată pe 30 Iunie n. a. c., se va efectul și alegerea de vice-comite. Sunt 3 competenți, și anume dnii: *Ioan Simionaș*, președintele scaunului orfanal, *Mara László*, deputat dietal și *Csulay Lajos*, tinĕrul protopretor al cercului Devei.

Rugăm pe dnii membri români sĕ participe în numĕr cât se poate de mare la congregația aceasta și sĕ nu se angajese nici într'o parte până nu se va face consfătuirea obicinuită și nu se va aduce o hotărîre, ca cel puțin de astă-dată sĕ mergem cu toții pregătiți și solidari.

Dl Ioan Simionaș, deja de trei decenii lucră pe terenul administrației fără sĕ se fi ivit cea mai mică excepțiune oare-când contra activității sale. Totdeauna s'a bucurat de perfecta recunoștință a superiorilor, de iubirea și stima colegilor și a publicului întreg.

Ar fi foarte regretabil, dacă confrații maghiari, acum în era »legii«, »dreptului« și »dreptății« ar face oposiție unui astfel de bărbat, ceea-ce nici nu putem presupune!

Noi însĕ sĕ ne facem datorința, sĕ fim cu toții presenți la actul alegerii!

Fiind drepți nu denegăm nici capabilitatea dlui Mara, însĕ așteptăm ca și d-sa sĕ fie drept și atât din principiul ancienității, cât și stimând trecutul valoros al dlui I. Simionaș, sĕ se plece dreptului și dreptății, renunțând la contracandidare.

In numele mai multor membri ai congregațiunii:

Dr. S. Moldovan. *Dr. A. Muntean.*

Din Bucovina.

Românii bucovineni, cari au dus și duc o luptă atât de bărbătească contra nedreptăților ce sufer din partea stăpânitorilor străini, în timpul din urmă au început a fi foarte aspru urmăriți.

Ziarul lor de frunte »Patria«, la care cu toții își dau spriginul și în care descriu fărădelegile ce se comit contra lor, este în continuu confișcat.

Din opt numeri ce au apărut în timpul din urmă, 7 au fost confișcați. Cel de Mercuri a fost confișcat din motivul, că reproducea unele extrase din vocile de presă ale foilor ardelene »Gaz. Trans.« și »Revista Orăștiei«, asupra situațiunii din Bucovina, precum și pentru publicarea unui articol venit din Fundul-Moldovei.

Nrul de Duminecă asemenea a fost confișcat, încât dacă omul îl ia în mână, dă peste mai mult gol, decât tipar.

Cu toate acestea frații nostri Bucovineni nu se retrag dela jertfele ce trebue sĕ aducă pe altarul sfânt al națiunii noastre, ci sunt firm decișI că până va mai curge un picur de sânge prin vinele lor, vor duce lupta înainte încă și mai bărbătește ca până acuma.

Vor dovedi veneticilor acelei țeri, că nu este putere pământească, care sĕ poată stînge într'înșii simțĕmêntul național, chiar dacă ar recurge la cele mai condamnabile fapte.

Ii îmbărbătăm și noi pe frații nostri Români din Bucovina, ca sĕ nu se abată dela lupta începută, căci doar' tocmai din motivul, că dușmanii lor vĕd că ei se întăresc, au pornit aceste prigoniri contra lor.

Va sosi însĕ timpul, când se vor convinge singuri, că pe cale piezise au pornit, de pe care mai curênd ei se vor rostogoli, decât aceia, pe cari voesc a-'i împinge spre a-'i cufunda, pentru a le lua și cea mai de pe urmă armă de luptă ce le-a mai rĕmas, jurnalistica.

Prigoniți suntem și noi din țeara aceasta pe toate terenele vieții publice, dar' aceasta nu ne împedecă a crede, că nu va sosi și pentru noi odată timpul, când toate acestea prigoniri turbate se vor sparge, de zidul tare ce-'l vom forma cu toții, căci doar' nu mai suntem noi astăzi un popor, peste care sĕ poți trece fără de nici o pedecă.

Soartea fraților nostri Bucovineni sĕ ne îndemne și pe noi la luptă bărbătească, ear' a noastră soarte sĕ-'i îndemne pe dînșii, și astfel simțind noi pe lângă durerile noastre și pe ale lor, ear' dînșii și pe ale noastre, cu atât mai vîrtos sĕ ne nisuim și unii și alții a lupta într'acolo cu toată energia, ca cât mai curênd sĕ prăbușim toate fărădelegile de care suntem împărtășiți zi de zi din partea dușmanilor nostri, cari nu mai aud și nu mai vĕd nimic în această lume, decât pe ei înșiși.

Numai înainte!

„Reuniune de meseriași în Orăștie".

Ziua sĕrbării Pogorîrii Duchului Sfânt din anul acesta, pentru meseriașii români din Orăștie, va rĕmânea o zi de mare însemnătate, căci în această zi s'a pus prima peatră fundamentală la înființarea »Reuniunii de meseriași români în Orăștie«.

Adunarea costituantă a fost proiectată pe orele 11 a. m., adecă după serviciul divin.

Deja pe la orele 10 meseriașii se apropiau în numĕr frumos de localul școalei gr.-or.

Iți era mai mare dragul sĕ privești la dînșii cum plimbându-se prin curtea bisericii se înțelegeau unii cu alții asupra înființării Reuniunii, cum își dădeau părerile lor asupra ei, și cu ce față veselă se întîmpinau unii pe alții, încât credeai că Reuniunea este chiar înființată, nu numai în plănuire.

Se putea ceti așa zicênd pe fețele lor dorul ferbinte, de-a se putea și dînșii mândri cu o Reuniune proprie a lor, unde sĕ se întrunească cu toții, neconturbați de nimeni, și sĕ se sfătuiască împreună asupra diferitelor lucruri folositoare pentru dînșii în dulcea lor limbă și sĕ se pregătească din când în când cu diferite producțiuni pentru public, în urma cărora sĕ fie apoi lăudați și încuragiați.

La 11 ore, toți se aflau deja în localul școalei, unde așteptau sosirea președintelui V. Domșa.

La întrarea sa în școală, cu toții au isbucnit în strigăte de: »Sĕ trăească«!

Cuvêntul de deschidere.

Dl protopop *V. Domșa* mulțumind celor de față pentru buna primire ce i-s'a făcut, ocupând scaunul presidial, a rostit cuvêntul de deschidere.

După aceasta dl *Petru P. Barițiu* luând cuvêntul, prin cuvinte alese și bine potrivite, într'un stil mai poporal a descris mai amĕnunțit folosul astorfel de Reuniuni, cum sunt ele și la alte naționalități.

Mĕsar și bărdaș, pantofar și cojocar, zidar și rotar, croitor și comerciant etc., *toți suntem una,* nu este nici o deosebire între noi, când vorba este sĕ sĕvîrșim fapte mărețe, fapte de laudă și folositoare nu numai pentru noi meseriașii, dar' chiar și pentru neamul din care facem parte. Ear' pentru toate acestea se recere bunăînțelegere, lucrare comună, jertfind unul pentru altul tot ce este cu putință, căci, zice vorbitorul:

„Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere,
Unde-'s doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește".

Așadar' și noi, fraților, numai dând mână cu mână, numai învețându-ne unii pe alții ceea-ce nu știm, numai jertfind cu dragă inimă pentru tot ce e folositor, putem sĕ ne mândrim și noi că suntem vrednici de numirea de meseriași, care formează clasa de mijloc a ori-cărui popor.

Căci un popor, a cărui clasă de mijloc nu este bine închegată sau nu este conștie de chemarea sa, acel popor nici când nu se va putea înălța la treapta, la care au ajuns alte popoare civilisate, cari au o clasă de mijloc tare și neatîrnătoare.

Și nu este greu, fraților, ca sĕ ajungem și noi la ținta dorită, numai bunăvoință sĕ avem.

Vĕ rog deci pe toți, dela cel mai mic până la cel mai mare, măiestru și sodal, ca sĕ ne stați cu toții într'ajutor la înființarea unei Reuniuni a meseriașilor nostri din loc, și doresc sĕ nu se afle nici unul între D-Voastre, care sĕ nu grăbească a se înscrie de membru al acestei reuniuni.

După-cum la ori-ce altă intreprindere, pe lângă silința și spriginul ce-'l dă omul, se recere și darul lui D-zeu, îl rog și eu din inimă, ca sĕ ne vină într'ajutor, revărsând darul seu asupra noastră, ca astfel în frățească lucrare sĕ putem duce cu succes înainte pașii ce deja i-am intreprins, pentru-ca ideea de-a înființa o Reuniune de meseriași români în Orăștie, trup sĕ se facă cât mai curênd.

D-zeu cu noi sĕ fie!

Strigăte de »sĕ trăească«! au însoțit pe vorbitor.

Cetiria statutelor.

Cu cetirea statutelor a fost încredințat din partea dlui președinte V. Domșa tot dl Barițiu, Ele au fost primite întocmai fără multă desbatere și se vor înainta încă zilele acestea la ministru spre întărire.

Alegerea comitetului.

După cetirea statutelor ședința s'a suspendat pentru câteva minute, spre a ne consfătui asupra membrilor cari aveau sĕ fie aleși în comitet.

Inainte de a se purcede însĕ la aceasta, dl protopop V. Domșa a predat locul presidial dlui *Constantin Baicu*, fiind d-sa silit a părăsi adunarea din causa unor afaceri oficioase.

Redeschizêndu-se de nou, dl *Ioan Lazaroiu*, măiestru pantofar, a făcut următoarea propunere, care s'a și primit.

Președinte: *Vasile Domșa,* vice-președinte: *Petru P. Barițiu;* notar *Ioachim Munteanu;* cassar: *Nicolau Opincariu*, controlor: *Dumitru Martini;* bibliotecar: *Ioan Tomuța.* Membri în comitet: *Vasile N. Bidu, George Brassai, Simion Corvin jun., Adam Cristea, George Gelmărean, Ioan Lazaroiu, Aurel Onofreiu, Nicolae Părău și Ilie Turdășan;* ear' suplenți: *Ilie Cândea, Ioan Carașca, Mihaiu Grof și Ioan Părău.*

Inscrierea membrilor.

S'a început apoi înscrierea de membri. S'au înscris peste 72 de inși, dintre cari au solvit câte 25 cr. ca taxă de înscriere 53 de inși.

Este speranță, că se vor mai înscrie încă și după aceasta mulți alții, cari din o causă sau alta n'au putut lua de astă-dată parte la adunarea constituantă.

Pe urmă dl Constantin Baicu a mulțumit celor presenți pentru interesul arĕtat față de această intreprindere măreață, și dorește și d-sa din toată inima, ca pașii făcuți până de present, sĕ-'și aibă succesul dorit de toți, încheind cu cuvintele: »Sĕ trăească meseriașii români din Orăștie«!

Notez la acest loc, că dintre inteligință a luat parte la această adunare și dl preot *N. Bârsan*, *Ioan Branga* și *Ioan Dobre*, învețători, ear' din partea poliției a fost exmis un comisar, în persoana dlui *Robert Ridelyi.*

*

La orele 5 după ameazi toți cei de față s'au întrunit într'o odaie a cafenelei dlui V. N. Bidu, la o mică petrecere, unde lângă un pocal de bere, pe lângă discursuri ocasionale și cântări naționale, ne-am petrecut până la orele 9 seara.

Iți salta inima de bucurie vĕzênd atâția meseriași români întruniți la un loc cu atâta însuflețire, ear' printre dînșii și unii zidari români în costumele lor naționale, trâgênd câte o doină duioasă, cum numai țeranul o știe executa aceasta, cu atâta simț și atât de trăgănat, încât îți pătrundea inima.

Ba s'au aflat unii printre dînșii, cari au ținut chiar și câte o mică vorbire, arĕtându-'și bucuria, că totuși a sosit timpul, când și lor li-se dă locul cuvenit în viața socială a noastră.

Dl Barițiu a vorbit pentru dl președinte V. Domșa, dl Martini și-a ridicat pocalul în sănĕtatea dlui vice-președinte și a dlui Bidu, ear' dl Lazaroiu în sănĕtatea tuturor membrilor Reuniunii.

Astfel s'a încheiat această mică petrecere, dar' de o însemnătate mare pentru meseriașii români din Orăștie.

Rĕmâne acum ca cu bărbăție sĕ ne punem cu toții pe lucru, pentru înflorirea și înaintarea Reuniunii mult dorite.

Interesul și zelul ce cu toții l'au arĕtat cu această ocasiune, ne îndreptățește a crede, că în scurt timp Reuniunea meseriașilor români din Orăștie, se va putea ridica la treapta, la care alte reuniuni surori s'au ridicat.

Rap.

---

sei cu frate-meu acasă, și am făcut ospĕț, tăind un berbece gras, ce aveam în oi.

Atunci am întrebat pe frate-meu, că de ce nu a venit cu mine, când l'am chemat, numai era sĕ fiu spânzurat de după el; ear' el îmi zise următoarele: »Frate, sĕ te țină D-zeu! atunci știi, că am fost copil de 12 ani, și așa am priceput, am ascultat de stăpânii mei da acolo, cari m'au învĕțat sĕ nu merg cu tine și câte alte vorbe îmi spuneau ei și mĕ mâlcomeau, ca sĕ rĕmân la ei, însĕ la o lună după plecarea ta am fost silit sĕ plec și eu.

»Pe unde am fost, și pe unde am umblat nu știu, destul că m'am pomenit în București, la un negustător. Acolo sunt tot Români și asta mi-a plăcut tare. La acel negustător am trăit bine, și am stat până acum.

»Intr'o sară însĕ, înainte de a mĕ culca, îmi gândesc eu de toate păținile mele, și gândesc și la tine dulcele meu frate, că nu știam unde ești, mai trăești ori ba. Cu gândul acesta am adormit.

»Peste noapte avusei un vis înfricoșat, și mĕ mustra conștiința, că de ce nu am venit cu tine, când m'ai chemat. Dimineața dupăce m'am sculat m'am și pregătit de drum și am plecat cătră țara mea, ca sĕ te găsesc pe tine. Am venit și eată te-am găsit iubite frate, și mulțămesc lui D-zeu că te mai vĕd odată.

»Dar' de părinții nostri nu știi nimic?«

»Nu știu zĕu, căci în Țarigrad n'am aflat nimic de ei, și de când ne-am despărțit, țini minte, că plângeai, și Turcii te-au aruncat cât colo, nu i-am mai vĕzut. Sĕ poate, că vor fi murit, sĕrmanii. D-zeu sĕ-i ierte, ear' pe spurcații de Turci sĕ-i bată«.

La o sĕptĕmână frate-meu Mircu s'a dus înderĕt la București, zicênd că sĕ însoară acolo, că și-a aflat o fată bună la un negustător bogat de acolo.

M'a chemat și pe mine sĕ merg cu el, zicênd că acolo voiu trăi mai bine, dar' eu nu am voit sĕ merg, căci aveam un copil mărișor. Afară de aceea eu unul nu mĕ puteam despărți de locul nașterii mele nici pentru toată lumea.

Acest copil, istorisea moșu Bĕlu, crescu mare, îl însurai, luându-i o muere harnică din sat. La doi ani după căsătoria sa te-a avut pe tine (Ion Petrica), ear' când erai tu de 3 ani, îți muriră unul după altul amêndoi părinții și rĕmâsei eu sĕ te cresc. Despre creșterea ta și despre purtarea ta nu mĕ îndoesc, că vei devenì un om bun, de omenie și sîrguincios. Urmează tot așa, și îți va merge bine în lume!«

Așa istorisea moșu Bĕlu nepotului sĕu Ion Petrica și apoi în anul 1848 muri în etate de 75 ani, ear' nepotul seu Ion Petrica om astăzi de 80 ani trăește și are prospecte de a trăi încă mulți ani. Sĕ-'l țină D-zeu.

Această istorie adevĕrată, după cum am zis și la început, a istorisit-o moșu Bĕlu nepotului sĕu Ion Petrica, ear' acesta mi-a istorisit-o mie, și eu am pus-o pe hârtie, ca și alții sĕ o știe.

Ca dovadă, că această istorie e adevĕrată servește și o ghiulea de tun, ce sĕ păstrează de atunci până astăzi la noi. Această ghiulea de tun sĕ zice, că au lăsat-o Turcii dimpreună cu alte arme, când au venit la noi în curte de au luat robi pe moșu Bĕlu și pe părinții lui în anul 1789.

Când au plecat ei, adecă Turcii, de aici au luat multe bucate dela noi și neputênd duce și multe arme ce purtau și aveau cu ei, au lăsat pe cele mai grele la noi acasă. Când au venit moșu Bĕlu înderĕt dela Turci însĕ nu au aflat alte arme fără numai acel plumb de tun carele sĕ păstrează și azi la noi în pivniță.

Intrebând într'o zi pe moșul soției mele Ion Petrica despre acest plumb, că nu știe de unde-i și cum a venit aici, dânsul îmi povesti istoria aceasta tristă, dar' adevĕrată, pe care eu nu mĕ putui stăpâni a nu o pune pe hârtie și a da astfel publicității.

(Valeadeni) ***George Cătana,***
învățător.

„Pribeag". Nori de fum — Hașiș — Murmur de isvoare — de *Ioan Iosif Sceopul*, redactor la foaia umoristică »Vulturul« este titlul unei broșuri apărută de curênd în Oradea-mare. Prețul 75 cr. plus 5 cr. porto. Are o extindere de 84 pagine. Tiparul este curat și ceteț. Editura autorului. Doritorii a o avea se pot adresa și la librăria *H. Graef* în Orăștie. Broșura cuprinde mai ales aducerile aminte din viața de student a autorului. E scrisă cu mult umor. O recomandăm cu căldură cetitorilor nostri.

Ce va urma?

Sub acest titlu s'a publicat în nrul dela 10 Iunie a. c. al »Revistei Orăștiei« un articlu dela un preot de pe Mureș, la care reflectez următoarele:

Preotul de pe Mureș este aproape un »corb alb« în ținuturile noastre. Bine ar fi, dacă am avea mulți astfel de preoți, cari să fie cu atâta dragoste față de popor și națiune.

Strigă tare Murășanul, că poporul este îngrijat de soartea la care a ajuns, nu din vina proprie, ci în cea mai mare parte din a conducătorilor sei sufletești, cari astăzi pentru denarul promis se lapădă de turma lor, întocmai ca odinioară Iuda de Christos.

A fost odată timpul, când capii bisericii și preoții se jertfiau pentru credincioșii lor. Astăzi însă a trecut acele timpuri, și preoții cari arată mai mult interes pentru turma lor, decât pentru persoana lor proprie, îi putem numěra pe degete.

Nu te supěra, frate Murășene, că nu ai fost încă împărtășit de argint, și că nici pe viitor nu-'l vei primi, deoare-ce aceasta îți va rěmânea ca cea mai măreață faptă ce ai putut sěvîrși.

De present merge vênarea după preoții nostri multiplicată, că sperând ei în îmbunătățirea salarului prin lege, se vor lăpěda cu încetul tot mai mult de popor.

Cunosc preoți cari nainte de asta erau iubitori de neam, jertfind totul pentru el, ba s'au expus luând parte la intreprinderile naționale, astăzi însě cei mai mulți se sfiesc a presenta neamul, temêndu-se că vor fi exchiși dela argintul făgăduit, și așa se închină la cei mai slabi din neamul strěin și dușman, numai să fie recomandați spre a primì ajutorul. Această lingușitură a unor preoți merge așa de departe, încât un preot mult lăudat ca naționalist și bun Român ani de-arîndul prin foile noastre, și-a procurat acum douě stindarde ungurești și le-a așezat lângă pristol, ca să-'i fâlfăe tricolorul strěin spre răcoreală când cetește poporului rugăciunile în limba dulce a mamei sale.

Și această rușine o face numai din motivul ca să fie împărtășit și dînsul cât de gras cu argintul lui — Iuda.

Acest preot este dl *N. S.* din *B.*, comună aproape de Orăștie.

Toți preoții sunt și directori școlari, dar' cei mai mulți dintr'înșii de înaintarea culturii poporului nu se interesează, cei mai mulți nu visitează școala anul întreg, ear' comitetele școlare în multe locuri sunt compuse mai tot din oameni fără carte, și astfel dacă ar voì să inspecționeze instrucțiunea și disciplina în școală, nu au știință și așa școala e lăsată pe voea învěțătorului, și în loc ca el să fie răsplătit pentru aceasta, unii preoți îl mai și șicanează.

Cu un cuvênt mulți preoți din ziua de astăzi, nu-'și cunosc deloc chemarea, nu se interesează de nimic afară de persoana lor, și astfel cu drept cuvênt se întreabă poporul nostru: »Ce va urma?« *p.*

Știri Politice

Conflict sêrbo-turc.

In zilele din urmă s'au născut la granița sêrbească niște turburări. Mai multe bande de Albanezi în unire cu unele trupe regulate au trecut granița și au atacat posturile sêrbești, ocupând mai multe locuri însemnate din punct de vedere strategic. Pentru liniștire, douě batalioane de pedestri au fost trimise la fața locului de către guvernul sêrbesc, ear' la Constantinopol a trimis pe un agent diplomatic, care a declarat Porții, că Sêrbia va fi silită să facă pregătiri, dacă guvernul turcesc nu va lua měsurile de lipsă pentru restabilirea păcii. In urma acestora un comisar sêrbesc și cu nnii comisari turcești s'au dus la fața locului, și vor pedepsì aspru pe supușii turci cari sunt vinovați

*

Conferența de pace.

Din zi în zi reiese tot mai mult, că delegații statelor întruniți la Haaga, se vor reîntoarce fără de nici un resultat, în nici o propunere ce se face.

Răscoala dela granița sêrbească dintre Turci și Sêrbi a împins pe Sultanul a dispune, ca delegații Turciei să părăsească la moment Haaga, dacă agitatorii armeni nu vor fi expulsați. E mare temerea, că conferența de pace va fi desființată încă înainte de a-'și termina lucrările.

Școalele medii gr.-or. române din Brașov.

PROGRAMA EXAMENELOR
dela finea anului școlar 1898—99.

Examenele de maturitate. Vineri și Sâmbătă în 11 și 12 Iunie v. va fi examenul verbal de maturitate la gimnasiu. La examenele de maturitate nu pot asista școlarii; pentru publicul mare ele sunt deschise.

Examenele private cu școlarii privatiști din școalele medii să vor ținea în zilele de 14—19 Iunie v., având a să presenta școlarii privatiști în 14 Iunie v. la orele 7 dimineața în cancelaria direcțiunii și a depune taxa de examen.

Examenele publice de încheiere.

a) La gimnasiu.

Vineri, în 25 Iunie v. Clasa I.—VII. gimn.

b) La școala reală.

Sâmbătă, în 26 Iunie v. Clasa I.—IV. reală.

(Examenele să țin în sala festivă a gimnasiului. — Școlarul, care va absenta dela examen nu să va promova, ci va avea să facă examen supletor în Septemvrie a. c.)

Joi în 24 Iunie v., să va ținea examenul de cântări cu școlarii clasei II. reale și a II. gimn. la 11 ore a. m. în sala festivă. In aceeași zi după ameazi la 6 ore să va ținea examenul public din gimnastică în curtea de gimnastică.

Duminecă în 27 Iunie v. după serviciul divin, la care vor participa toți școlarii, să va încheia în mod solemn anul școlar 1898/99 distribuindu-să premiile în sala cea mare a institutului.

La încheierea anului școlar în 27 Iunie, fiecare școlar va primi testimoniu școl. și un exemplar din Anuarul școalei. Școlarii absenți nu vor primi Anuarul școalei.

La examenele acestea precum și la festivitatea de încheiere a anului școlar să învită cu toată stima părinții școlarilor, amicii și binevoitorii acestor școale.

Brașov, în 1 Iunie v. 1899.

Direcțiunea.

Direcțiunea școalei comerc. sup. gr.-or. din Brașov.

— Ordinea Examenelor publice de maturitate și de clasă de încheiere, care să vor ținea cu elevii școalei comerc. la finea anului școlar 1898—99.

Examenul de maturitate să va ținea în zilele de 14 și 15 Iunie v. a. c. în sala festivă a edificiului central. La acest examen, deschis pentru publicul mare, nu pot lua parte școlarii.

Examenele de clasă să vor ținea în sala de desemn în zilele următoare dela 7—12 ore a. m. cum urmează:

Vineri în 18 Iunie v. Clasa I. comercială.
Sâmbătă, în 19 Iunie v. Clasa II. comerc.
Luni, în 21 Iunie v. Clasa I. comercială.
Marți, în 22 Iunie v. Clasa II. comercială.
Mercuri, în 23 Iunie v. Clasa I. comerc.
Joi, în 24 Iunie v. Clasa II. comercială.

Duminecă, în 27 Iunie v. vor participa la serviciul divin toți elevii cu profesorii și după aceea să va încheia în mod solemn anul școlar 1898—99, distribuindu-să premiile în sala festivă. Apoi elevii își vor primi gratuit testimoniile și programa școlară.

La aceste examene precum și la festivitatea de încheiere a anului școlar sunt invitați cu toată stima părinții elevilor, amicii și binevoitorii acestei școale.

Brașov, în 1 Iunie v. 1899.

Direcțiunea.

PROGRAMUL

examenelor de vară dela școala capit. gr.-or. română din Orăștie în anul școlar 1898/9.

Sâmbătă în 19 Iunie v.:

Dela 8—10 ore a. m. cl. începătorilor băeți și băiete, înv. de cl. ***Maria Racolța.***
„ 10—12 „ „ „ clasa a II-a de băieți și băiete, înv. de clasă ***Ioan Dobre***
„ 2—4 „ d. a. cl. a III-a de băieți si băiete, înv. de cl. ***Ioan Branga.***
„ 4—5 „ d. a. cl. a IV-a de băieți și băiete, învěțător de clasă și diriginte ***Constantin Baicu.***
„ 5—6 „ „ „ școala de repetiție sub conducerea învěțătorului ***I. Dobre.***

Duminecă în 20 Iunie v. după serviciul divin: Gimnastică, Cântări corale, declamări, cetirea clasificațiunilor, împărțirea premiilor și încheierea anului școlar.

NB. Lucrurile de mână ale băetelor vor fi expuse spre vederea publică sub durata examenelor în una din salele de învěțământ a școalei noastre.

Direcțiunea.

Convocător.

Toți învěțătorii, cari au funcționat în anul curent școlar la școalele noastre confesionale din acest tract protopresbiteral prin aceasta se învită a participa la conferența generală, ce se va ținea Duminecă în 20 Iunie v. c. dela 3—5 ore p. m. în sala școalei noastre capitale gr.-or. rom. din Orăștie, spre a delibera și compune raportul gen. despre mersul afacerilor școl. din acest an școlar și a statori o uniformitate cu privire la condițiile școlare pentru anul viitor școlar.

Orăștie, la 10 Iunie v. 1899.

V. Domșa,
protop. și inspect. tract. școl.

Invitare de abonament.

Cu 1 Iulie st. v. invităm pe toți amicii și spriginitorii singurei foi române în acest mare comitat românesc, la nou abonament pe jumětatea a doua a anului de față, la

„Revista Orăștiei".

Domnii abonați cari ne restează cu prețul pe jumětatea întâie, li-se va oprì foaia în curênd.

NOUTĂȚI

Avis! Din cause neprevězute inspectorul nostru școl. tractual a fost silit a schimba ziua ținerei examenelor și a statorit ca zi de examen pentru comuna Vinerea: Duminecă în 13 Iunie și anume dela 10—12 ore a. m. cl. I. și dela 2—6 celelalte clase; ear' pentru Orăștie Sâmbătă în 19 și Duminecă în 20 Iunie v. c. cu programul deja publicat.

*

Alegerea de notar în Băița se va ținea Marți în 27 Iunie n. a. c. Atragem atențiunea notarilor români spre a competa la acest post, fiind cercul acesta curat românesc. Rugările au să fie trimise până în 26 la pretura din Brad.

*

Rectificare. Intre noutățile din nrul trecut al foii noastre, sub titlul „Adevěrat să fie?" am reprodus după »Petrosény és vidéke« o notiță, în care s'a zis că rev. domn Ioan Boroș, canonic și inspector școlar ar fi ținut vorbiri în limba maghiară și ar fi pus elevilor dela școalele gr.-cat. de pe Valea-Jiului tot asemenea întrebări. Dl Bucur Voin, înv. în Jiu-Coroești ne scrie că știrea din „Petrosény és vidéke" n'a fost adevěrată, deoare-ce rev. domn Ioan Boroș a vorbit numai românește. Luăm cu plăcere act despre aceasta. De altcum și noi am publicat-o cu toată reserva. Intrebăm numa pentru-ce nu s'a desmințit aceasta îndată în ziarul din Petroșeni?

*

Pentru o fată. In comuna Crașova din comit Caraș-Severin, trăiau doi tineri, anume Koszilkov Antal și Nagy Lajos în bună armonie. Odată însě s'au sfădit pentru o fată frumoasă. Fata iubia mai mult pe Koszilkov, pentru ce Nagy și-a propus să-'și răsbune. Noaptea s'a furișat în odaia prietenului seu și l'a împușcat în piept. Crezênd că el a murit, a săzit pe fereastră afară, și acolo și-a tras și sieși un glonț în cap, căzênd imediat mort la pământ. Rana pricinuită prietenului seu se crede că se va vindeca, și atunci va putea în tignă să-'și petreacă cu iubita sa.

*

Mulțumită. Toți acei st. domni, cari din incidentul trecerii din vieață a fiiului meu iubit *Ioan* mi-au trimis adrese de condolențe, primească din partea mea cele mai ferbinți mulțumite. Asemenea și dl director gimnasial *Simon Ferencz,* care a trimis o representanță la înmormêntare. Și anume 16 studenți în frunte cu un profesor.

Streiu-Sângeorgiu, 22 Iunie n. 1899.

Ieronim Uieț.

*

Moartă de două-ori. Murind zilele trecute soacra lui Basil Chokevici din Borgo-Bistrița, s'au adunat neamurile, ca de obiceiu, și au priveghiat. Când a fost pe la 5 ore dimineața, moarta a început a se mișca, ear' după aceea deschizându-'și ochii și oftând lung, s'a ridicat din cosciug. Femeile vězând-o, au luat-o la fugă. Bărbații s'au dus îndată la ea și i-au dat un păhar de apă, pe care l'a beut cu mare poftă. De vorbit nu vorbia nimic, decât că se uita împrejur. Abia trecură câteva minute și earăși a căzut jos, închizênd pentru totdeauna ochii.

*

Examen. A treia zi de Rusalii s'a ținut examenul elevilor dela școala gr.-or. din Crăciunești. Examenul a fost condus de dl protopopul tractual Vasiliu Damian din Brad, luând parte la acest examen dl preot local Iuliu Elia Cosma și Ioan Cosma din Ormindea, precum și mult popor. Răspunsurile școlarilor au mulțumit pe cei de față Laudă dlui înv. Avram Lăslău pentru interesul ce-'l arată față de scoală. *X.*

*

Omor. Vineri în săptěmâna trecută s'a întêmplat în Timișoara un omor pentru 5 cr. Un văpsitor de odăi, Ioan Balázs și-a omorît amanta cu un cuțit, din causă că n'a voit să-'i dea 5 cr. Ucigașul a fost prins.

*

Visitație canonică și inspecție școlară. Rev. domn *Ioan Boroș*, canonic și inspector școlar al diecesei române gr.-cat. a Lugojului din 24 Maiu începênd și până în 14 Iunie a. c. a visitat și inspecționat aproape 50 parochii gr.cat. din districtele protopopești al Jiului și Ulpiei-Traiane, precum și din vicariatul Hațegului, asistând la examenele publice de vară dela școalele numitelor districte. In protopopiatul Ulpiei-Traiane a visitat 10 parochii și a asistat la 7 examene școlare, dintre cari 5 au avut un resultat foarte îmbucurător, pe când 2 examene nu au dovedit progresul recerut. La toate examenele a întrebat cu minuțiositate pe toți elevii din toate studiile prescrise de lege, punênd însě pondul principal pe studiul religiunii, cetitului și scrisului, artimeticei, gramaticei și cu deosebire a stilisticei practice, și a l. maghiare, dovedind pe tot locul un zel nefatigabil și mare atragere către tinerimea școlară. Pretutindenea a ținut atât în biserică cât și în școală vorbiri însuflețitoare, accentuând cu deosebire datorința sfântă de a susține și înainta instituțiunile noastre bisericești școlare. Pe tot locul a fost primit și ascultat cu mare însuflețire ca un binevenit sol trimis al Ilustrității Sale Archiereul Lugojului, ducênd cu sine cele mai plăcute impresii despre bunăstarea și înaintarea parochiilor visitate.

Unul dintre cei mai mici.

*

„Galant". Despre decursul petrecerii de curênd a principesei de Connaught în Egipet se povestesc următoarele: După revisuirea trupelor de către principele Omdurman, pe care îl însoția principesa călare, deodată s'au rupt curelele dela șauă. Din causă că nu s'au putut repara la moment și la locul acela, s'a hotărît ca să se întoarcă la cuartir, pe un fel de scaun cu roate pe care se așează tunurile. Pe acel scaun a fost dusă de niște artileriști egiptieni, în frunte cu un oficer, care știa puțin englezește. Pe drum a zis principesa către oficer: »Eu cred, că oamenii D-Tale nu se vor prea osteni, ducêndu-mě pe mine«. Pe răspunsul nepotrivit ce 'i-l'a dat oficerul s'a supěrat însě, deoare-ce acesta a zis: »La nici un cas, D-Voastră nu sunteți doar' mai grea ca un tun, pe care oamenii îl trag«. Un astfel de tun cântărește 500 kilograme.

*

Un proces contra apostolului Pavel. O foaie grecească din Athena istorisește următoarea întêmplare: O societate grecească de binefacere din Constantiopol a orînduit nu de mult o colectă. In provocarea prin care roagă colonia grecă ca să ajuture, s'a aflat o zicere întocmai ca cea a apostolului Pavel către Galateni. Peste câteva zile după apariția acelei provocări, a venit la tipografia în care s'a tipărit, un om al poliției și a întrebat de locuința unui anumit Pavel, care a adresat către locuitorii din — Galata (o parte a Constantinopolului așa se numește) cuvinte de amenințare. Proprietarul tipografiei, care abia putea fi serios la auzul acelor cuvinte, a răspuns, că acel Pavel a murit înainte de aceasta cu 18 sute de ani. Aceasta nu i-a convenit polițistului, deoare-ce credea că-'și bate joc de el. Proprietarul tipografiei din această causă a fost apoi închis, și numai prin întrevenirea Patriarchului a fost earăși eliberat.

*

Cât trăește Papa? Din Roma se scrie. că Joi în săptěmâna trecută, Papa a primit în audiență pe medicul Dr. Mazzoni, care în luna Martie l'a operat. In decursul audienței, Papa între altele l'a întrebat și aceea, că oare câți ani va mai trăì?

— Așa cred, a zis medicul, că pot sigur afirma, că Sfinția Voastră veți murì în etate de peste o sută de ani.

— Asta tot e prea mult, a răspuns Papa. Foarte bine mě simțesc de altcum, și memoria îmi e încă atât de bună, încât îmi aduc bine aminte de nume și lucruri întêmplate nainte de asta cu 50 de ani. Dar' ca să trăesc peste o sută de ani, tot e cam prea mult.

POSTA REDACȚIEI.

D-lui *G. D.* în *Cugir.* Suma ce am primit a fost pentru 1-a jumětate a anului, nu pentru a 2-a, cum ni-ați scris. Mulțumită.

D-lui *V. M.* în *C. M.* La acea dare se socotesc și anii cari ai fost obligat a te presenta la asentare. Cu aceia cu tot fac 12.

D-lui *A. C.* Ne pare rău că nu putem folosì nimica din cele trimise.

D-lui *I. M.* în *S.* Va apărea în nrul viitor.

Reflexiuni

la răspunsul răsunetului cu cuincuenaliile.

Dle Redactor!

Vĕ cer încă odată ospitalitatea ziarului d-voastre, pentru publicarea unor reflexiuni la răspunsul d-lui Alfa din Nrii 20 și 21, și aceasta pentru-ca sĕ nu se creadă că: »qui tacet, consentire videtur«.

Când am profețit, că dl Alfa o sĕ devină și mai pesimist, nu m'am înșelat, l-am cunoscut de pe primul cântec, și acum o dovedește din nou în răspunsul d-sale. Promite *da capo* că va fi scurt, dar' scuturându-'și traista, totuși produce un răspuns chilometric. Ear' pentru a ne demonstra, că vezi Doamne, d-lui scrie cu *glacé* și vorbește strict în cadrul regulelor de salon, se suvulcă apostrofându-'mi că dela om cult stil fin poți aștepta.

Dar' bine, haida de, ce ne impoartă aci finețа dăscălească ori nedăscălească, dacă am întrat în joc se jucăm, ear' cei-ce privesc la noi, ne vor lăuda ori desaproba, ori pe unul ori pe altul, tare mĕ tem însĕ că nu vei raporta victoria completă după-cum ți-o imaginezi d-ta, și te lauzi când spui că: cine numai a cetit întimpinarea d-tale ți-a dat dreptul. Cred și eu asta, mai ales dacă acei »cine« vor fi fost de cei cu musca pe căciulă, cari s'au simțit atinși prin expunerile mele. Vor fi fost însĕ și de cei cari poate nu-'ți vor fi dat dreptul, dacă d-tale îți place a crede că toți ți-l'au dat; fie și așa.

Dă-mi voie deci prietene, contrar în treaba asta ați spune că eu nu sunt nici nu am fost contra emancipării înv. în general și contra principiului îmbunătățirii soartei dăscălești, după-cum în continuu strigi d-ta și pe care tot mereu călărești, căci așa ceva numai un maliție poate face, mi-am făcut însĕ observările și excepționările în unele casuri speciale, căci vezi d-ta, nu crede că toți învĕțătorii își strică plămânile după-cum ne spui. Față de un atare înv. zelos cum îl descrii d-ta, tot respectul!

Dar' trebue sĕ se revoalte ori-cine, când unii dascăli chiar și pretinși moderni, arată un spor așa de mic, după-cum se poate observa în multe locuri. Oamenii nu vorbesc neadevĕrul când resonează că: »învĕțătorul nostru numai tot plata cere sĕ îi mărim, dar' copiii nu știu nici cum știau mai nainte când era plata mai mică.«

Va sĕ zică, astfel de dascăli nu numai că nu merită cuincuenal, chiar și dacă s'ar putea da, dar' și cât au e prea mult pentru munca și osteneala ce o prestau. Dar' oare în ridicarea salariilor dela 80—150 fl. ce aveau la 300 fl. nu se cuprind vre-o 3—4 cuincuenalii deodată, căci dacă nu se regulau salariile, când ar fi ajuns învĕțătorul și în cel mai mic sat la 300 fl? Ori dacă nainte de aceea ar fi zis cineva: vĕ facem salar de 300 fl. și mulțumiți veți fi pentru totdeauna? Toți ar fi strigat: mulțumiți vom fi!

Mulți învĕțători când cu ridicarea salariilor s'au declarat mulțămiți, și încă de atunci au abzis de ori-ce cuincuenal ulterior, ear' numele lor a fost publicat cu laudă prin ziare ca servind de exemplu, chiar și în coloanele acestui ziar îmi aduc aminte a fi cetit atari învĕțători.

Eată dar' că idea cea atât de jignitoare (?) cum îți place a o numi, nn e așa jignitoare, și acei învĕțători prin aceasta nu au vătĕmat corpul înv., ceea-ce e și ridicul a susținea. Tocmai contrarul, un învĕțător care ar primi cuincuenal dela stat pe risicul școalei, ar vătăma nu numai corpul înv., dar' însași comuna care l'a plătit și-'l mai plătește.

Ori cât s'ar svĕrcoli dl Alfa căutând a convinge că nu sărăcia, ci lipsa de zel și de conducĕtori e causa că la noi nu merg lefurile înv. strună, după-cum dorește d-lui, rĕmâne totuși fapt constatat paupertatea proverbială a Românului, și ca o mică dovadă îi aduc conclusul sinodului Arch. a bisericii rom. gr.-or. din anul acesta, care din acest motiv a redus sidoxia dela o coroană la 15 cr. și acei bărbați experți sigur nu fără reson au făcut-o aceasta.

Că vremile grele sunt, vedem cu toții și o simțim, nu creadă dl Alfa că numai învĕțătorii sufer de neajunsuri, eu am auzit destui popi zicând că bucuros ar schimba cu dascălul, plângeri auzim în toate păturile societății de sus până jos, așa e spiritul timpului și mi-se pare că nu tocmai micimea salariilor, ci luxul și comoditatea după care aleargă toți este causa, că nu se mai ajunge azi plata la nici un slujbaș.

Și cred că eară te vei mânia când îți spun, că învĕțătorul relativ nici nu e rĕu plătit, ba din contră mai bine ca boactărul de tren al d-tale. Boactărul din 365 zile ale anului n'are nici una liberă, învĕțătorul dela sat cel puțin jumătate din acest timp îl are liber. Subtrăgându-se feriile cele atât de frumoase, apoi sĕrbătorile, abia rĕmân 6 luni din an, când învĕțătorul este serios ocupat la zi 4—5 ore.

Ș'apoi oare pentru cele 6 luni de serviciu tot nu e suficient 300 fl., adecă 50 fl. la lună. In celalalt timp învĕțătorul își vede de alte lucruri, căci legea nu oprește după-cum spui d-ta a câștiga ceva și pe altă cale cinstită, poate *lenea* ar oprì așa ceva, *legea* însĕ nu. Ear' d-ta spui că învĕțătorul nici a miia parte nu e plătit pentru osteneala sa, adecă pentru-ca învĕțătorul sĕ fie plătit după-cum zici d-ta că merită, ar trebui sĕ aibă o leafă de 300,000 fl. anual. *Magna petis Phaëton!*

Fugi de-aci și nu vorbi palavre, căci te rîde tot omul cuminte. Atunci n'ai mai afla nici candidați de ministri, toți s'ar face dascăli. Nu fiți prea aprinși, fiți mai calmi și mai rece cugetători, căci cu »musai« va merge cam anevoe.

Dl Alfa e unic în teliul seu, atât ține de morțis la cuincuenalii încât și din fundul pământului voește a le scoate, și în contul acelora nu-i pasă dacă vor îngenunchia chiar și școalele, căci zice: dar' acum nu se amestecă statul în școalele noastre? Intrucât se amestecă acum și întrucât se va amesteca atunci când va contribui și cu cuincuenaliile, cred că o știe tot omul care s'a interesat de lucrul acesta.

Dacă dl Alfa nu are nici habar de perderea școalelor, numai de atât doritele cuincuenale, atunci facă-'și voia, noi vom căuta întrucât se poate a aplana afacerea în feliul ca sĕ nu ne perdem cu desĕvârșire aceste institute ale noastre. Și credem că vom isbuti unde va obveni casnl acesta, căci nu toți învĕțătorii nostri vor fi așa de cuincuenalii setoși ca dl Alfa. Ear' eu cu aceste mi-am spus în chestie cuvêntul final.

Delta.

FEL DE FEL

Un profesor a dat unui școlar sĕ scrie ceva despre câmp.

Eată ce a scris școlarul: Câmpul e verde. Pe el fug boii și vacile, dar' și păstorul. Boii și vacile dorm în grajd, păstorul încă. Desde-dimineață boii și vacile se scoală și se mulg, dar' și păstorul.

*

O spălătoriță, al cărui copil nu a putut cerceta școala, a scris învĕțătorului următoarele: St. dle înv.! Mĕ doare că copilul meu August, care e în școala D-Voastrĕ, nu a putut venì, fiindcă am avut multe haine, și așa l'am întrebuințat pentru acățat, uscat și îndoit.

Bibliografie.

A apărut în »Biblioteca Noastră«: ***Poftă bună!*** Carte de bucate, de Zotti Hodoș. Atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere peste șase sute de rețete, și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte de bucate se poate întrebuința în ori-ce gospodărie românească. Cartea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adecă:

Supe și Ciorbe — Assiette — Rasoluri — Sosuri — Legume — Fripturi — Garnituri — Salate — Prăjituri — Torte — Cofeturi și Bomboane — Cremuri și Parfeurii — Inghețate — Dulcețuri și Compoturi — Diferite beuturi etc.

O recomandăm cu toată căldura dnelor române.

Prețul unei broșuri 70 cr., plus 5 cr. porto.

Se poate căpĕta și la institutul »Minerva« în Orăștie.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele“ de Iosif Tăbăcariu și Ilie Turdășan se află de vênzare la institutul tipografic »Minerva« în Orăștie. Prețul de 10 cr. este a se trimite înainte, plus pentru 10 ex. 3 cr. porto, ear' pentru mai puține 2 cr.

Pentru redacție responsabli: **Petru P. Barițiu.**

Szám 628—1899 végrh. szám (537) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1899 évi 624. 1657, 1654 számu végzése következtében Brooser Vorschus Verein javára Batuka Ion l. Toma s tsai ellen 708. 709. 609 frt s jár. erejéig 1899. évi május hó 25 n. foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1867 frtra becsült szarvasmarhák s egyébb házi tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Melv árverésnek a hátszegi kir. jbiróság V. 188/4 1899. sz. végzése folytán 708. 709. 609 frt tőkekövetelés, ezek 1897 évi április hó 23 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 143 frt 78 kr. biróilag már megállapitott költségek erejéig Russon adosok házánál leendő eszközlésére **1899. évi junius hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Hátszegen, 1899. évi VI. hó 8. napján.

Csucs Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Un învĕțăcel

din casă bună se primește în prăvălia de manufactură a dlui **H. Wolff** din Orăștie (Szászváros.)

(535) 1—2

Sz. 4128/1898. tlkvi. (536) 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A szászvárosi kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Popa Iuon l. Todor végrehajtatónak Samoila Niculae és neje Samoila Eva sz. Colliun végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. jbiróság) területén lévő a Felkenyér község határán fekvő 958 sz. tljkvden A † 1—8 r. sz. a foglalt 132/1 hrsz. 50 □öl területre 6 frt 20 kr. 133/1 hrsz. 50 □öl területre 160 frt, 1137 hrsz. 966 □öl területre 21 frr 80 kr. 1140b. hr. sz. 300 □öl területre 13 frt, 1431 hrsz. 1020 □öl 60 frt 60 kr. 3939/1, 3940/1, 3941/1, 3943/1, 3945/1 hrsz. 140 □ölre 11 frt 40 kr. 1086/2 hrsz. 325 □ölre 12 frt 60 kr. 1247/2 hrsz. 595 □ölre 20 frt 80 kr. 1589 hrsz. 105 □ölre 11 frt 80 kr. 3631 hrsz. 50 □ölre 3 frt 20 kr. a felkenyéri 1408 sz. tjkvben A † 1, 5, 6 rsz. a foglalt 275b, 276b, hrsz. 1 hold 104 □ölre 175 frt 80 kr. 277b hrsz. 30 □ölre 3 frt 9336/47 hrsz. 100 □ölre 12 frt 60 kr. 3620, 3021 hrsz. 1190 □ölre 107 frt 80 kr. 3468 hrsz. 150 □ölre 7 frt 20 kr. 3805 hrsz. 10 □ölre 80 kr. ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1899. évi junius hó 30-ik napján délelőtti 9 órakor** Felkenyér község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez leteni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság. Szászvároson, 1898. évi november hó 2. napján.

Sóhalmy,
kir. aljbiró.

Un învĕțăcel.

La subscrisul comerciant din Orăștie se caută un băiat, care sĕ aibă 2—3 clase gimnasiale

ca învĕțăcel.

Cei-ce pe lângă limba română în vorbire și scriere posed și limbile maghiară și germână vor fi preferiți.

Ioan Lazaroiu,
comerciant.

(532) 3—

Intreprinzĕtor român!

Subscrisul aduc la cunoștința P. T. publicului din loc și jur, că întreprind **ori-oe luorare oe se ține de lemnărit și zidărit,** precum: **edificii mai mici, partere, scoale,** și întocmesc totodată și **planurile recerute.**

Toate aceste lucrări le sĕvîrșesc pe lângă **prețuri foarte moderate**.

Ca fiind un nou începĕtor, rog on. public și îndeosebi on. comitete bisericești și școlare se binevoiască a mĕ spriginì, promițênd a le face **luoru solid, bun și trainio.**

Cu deosebită stimă

(529) 3—6 **Ioan Părău,**
întreprinztĕor în ***Orăștie (Szászváros).***

Schimbare de local.

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința on. public, că 'mi-am strămutat prăvălia în **localul nouei zidiri a „ARDELENEI“.**

Mulțumind de încrederea de până acum, rog ca aceea sĕ mi-se păstreze și pe viitor.

Rugându-mĕ pentru binevoitorul sprigin, semnez

cu toată stima

Karl Zobel.

(538) 1—1

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.